DOI: 10.58242/millifolklor.1663289

DİJİTAL KÜLTÜRDE "FLOOD"LAR (TWEET SERİLERİ) YENİ BİR ANLATI BİÇİMİ MİDİR?*

Are "Floods" (Twitter Threads) a New Narrative Form in Digital Culture?

Kadirhan ÖZDEMİR**

ÖZ

Anlatma eylemi, insanlık tarihinin en köklü kültürel pratiklerinden biri olarak sözlü, yazılı ve elektronik iletişim ortamlarına uyum sağlayarak varlığını sürdürmüş; dijital teknolojilerin gündelik hayata yerleşmesiyle birlikte sosyal medya platformlarında yeni biçimler kazanmıştır. Bu dönüşümün en dikkat çekici örneklerinden biri, X (eski adıyla Twitter) platformunda yaygınlaşan flood adlı formattır. Karakter sınırına takılan kullanıcıların birbirine bağlı tweetler aracılığıyla kurduğu bu ardışık anlatılar; korku, kişisel deneyim, mizah ve politik içerikler başta olmak üzere farklı konuları parçalı bir yapı içinde aktarmaktadır. Kullanıcıların yorum, alıntılama ve yeniden paylaşım yoluyla anlatıya müdahil olması, floodların sabit bir metin niteliğinden uzaklaşıp sürekli genişleyen ve dönüşen anlatılar hâline gelmesini sağlamaktadır. Bu çalışma, floodların folklorik özelliklerini örnekler üzerinden çözümleyerek bu anlatıların dijital folklor bağlamındaki konumunu tartışmayı ve yeni bir anlatı biçimi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusunu yanıtlamayı amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma deseni içerisinde netnografik yaklaşımla yürütülmüştür. Araştırmacının herhangi bir müdahalesi olmaksızın kamuya açık biçimde üretilen ve dolaşıma sokulan flood örnekleri, bunlara ilişkin sözlük girdileri, haber içerikleri ve derleme listeleri veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yoluyla korku/ paranormal, deneyim aktarımına dayalı, politik/ toplumsal ve mizahi içerikli olmak üzere dört flood türü seçilmiş; bu anlatılar anonimlik, kolektif üretim, varyantlaşma, yeniden anlatım ve dijital dolaşım ölçütleri bakımından değerlendirilmiştir. Bulgular, floodlarda anonimliğin tek biçimli olmadığını; anonim veya takma adlı bir hesap söz konusu olduğunda başlangıçtan itibaren, anlatının kimliği bilinen üreticisinden kopması hâlinde ise dolaşım sürecinde ortaya çıkabildiğini göstermektedir. Kolektif üretim, çalışma kapsamında incelenen tüm örneklerde anlatının en güçlü folklorik özelliği olarak belirmiş; anlatıcı-dinleyici sınırının belirsizleştiği, her katılımcının potansiyel bir anlatıcıya dönüştüğü gözlemlenmiştir. Varyantlaşma, geleneksel anlatılardan farklı olarak ekran görüntüsü, alıntılı yeniden yazım, farklı bağlamlarda yeniden dolaşıma sokma ve parodi yoluyla işlemekte; özellikle politik ve mizahi türlerde bağlama bağlı yeniden yorumlanmayla belirginleşmektedir. Dijital dolaşım ise floodları geleneksel anlatılardan en keskin biçimde ayıran unsur olarak, hızlı ve geniş çaplı yayılımın yanında kısa ömürlülüğü de beraberinde getirmekte; yalnızca belirli bir kısmı derleme listeleri ve ikincil mecralar aracılığıyla arşivlenerek görece kalıcılık kazanmaktadır. İçerik türleri bakımından korku floodları şehir efsanelerinin dijital karşılığı gibi işlemekte, gerçeklik iddiası ve birinci şahıs tanıklığıyla inandırıcılık kurmaktadır. Deneyim floodları bireysel anlatıyı kolektif bir hafıza alanına dönüştürmekte; politik floodlar güncel bağlama ve okurun konumuna göre sürekli yeniden anlamlanmaktadır. Mizahi floodlar ise kolektif bir performans mekânı oluşturarak, kimi zaman kendi formatını da mizahın ve özeleştirinin konusu hâline getirmektedir. Çalışma, floodların, sözlü anlatıdaki anlatıcı-dinleyici etkileşimini, yazılı metnin kaydedilebilir ve yeniden erişilebilir yapısını, çoklu ortamın görsel-işitsel olanaklarını ve dijital ağların etkileşim kapasitesini aynı yapı içinde bir araya getirdiğini ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler

Dijital folklor, X (Twitter) platformu, dijital anlatı, varyantlaşma, kolektif üretim.

ABSTRACT

Storytelling, one of the oldest cultural practices in human history, has persisted by adapting to oral, written, and electronic modes of communication, while the widespread integration of digital technologies into everyday life has enabled it to assume new forms on social media platforms. One of the most remarkable examples of this transformation is the flood format that has become widespread on X (formerly Twitter). Created through a sequence of interconnected posts that overcome the platform's character limit, floods convey a wide range of subjects, particularly horror, personal experience, humor, and political content, within a fragmented narrative structure. Users' participation through comments, quote posts, and reposts enables floods to evolve beyond

* Geliş Tarihi: 22 Mart 2025 – Kabul Tarihi: 11 Eylül 2026
Özdemir, Kadirhan. "Dijital Kültürde "Flood'lar (Tweet Serileri) Yeni Bir Anlatı Biçimi Midir?", *Millî Folklor* 151 (Güz): 85-97

** Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kahramanmaraş/ Türkiye, e-posta: kadirhanozdemir@ksu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4544-2000.

fixed texts into continually expanding and transforming narratives. This study examines the folkloric characteristics of X floods through representative examples, discusses their position within the framework of digital folklore, and addresses whether floods can be regarded as a new narrative form. The research was conducted using a qualitative netnographic approach. Publicly accessible floods, together with related dictionary entries, news reports, and curated collections, constituted the primary data corpus without any intervention by the researcher. Using purposive sampling, four categories of floods, horror/paranormal, experience-based, political/social, and humorous, were selected and analyzed in terms of anonymity, collective production, variation, re-narration, and digital circulation. The findings demonstrate that anonymity in floods does not take a single form, it may exist from the outset when a narrative is posted by an anonymous or pseudonymous account, or emerge during circulation as the narrative becomes detached from an identifiable producer. Collective production emerged as the most distinctive folkloric characteristic across all examples, as the boundary between narrator and audience became increasingly blurred, allowing every participant to assume the role of a potential narrator. Unlike traditional narratives, variation occurs through screenshots, quoted reposts, rewritten versions, recirculation in new contexts, and parody, becoming particularly evident in political and humorous floods through context-dependent reinterpretation. Digital circulation distinguishes floods most clearly from traditional narratives by enabling rapid and extensive dissemination while simultaneously rendering them ephemeral; only a limited number achieve relative permanence through archival collections and secondary platforms. Regarding content, horror floods function as digital counterparts of urban legends, constructing credibility through claims of authenticity and first-person testimony. Experience-based floods transform individual experiences into spaces of collective memory. Political floods continually acquire new meanings depending on changing sociopolitical contexts and readers' interpretive positions, whereas humorous floods create a space for collective performance in which the flood format itself frequently becomes an object of humor and self-reflexive criticism. The study argues that floods bring together, within a single structure, narrator–audience interaction characteristic of oral storytelling, the recordable and retrievable nature of written texts, the audiovisual affordances of multimedia, and the interactive capacity of digital networks.

Keywords
Digital folklore, X (Twitter) platform, digital narrative, variation, collective creation.

Giriş

İnsanlık tarihinin en eski kültürel pratiklerinden biri olan anlatma eylemi, içinde bulunduğu iletişim ortamının olanaklarına ve sınırlarına göre biçim değiştirerek varlığını sürdürmüştür. Sözlü kültür ortamında anlatıcı ile dinleyicinin yüz yüze geldiği, sesin, jest ve mimiğin, anlık tepkilerin belirleyici olduğu bir aktarım düzeni egemenken; yazının ve matbaanın yaygınlaşmasıyla anlatı, sabitlenebilen, çoğaltılabilen ve mekândan bağımsız biçimde dolaşıma girebilen bir nesne hâline gelmiştir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren radyo, sinema ve televizyon gibi elektronik kitle iletişim araçlarının devreye girmesiyle anlatının görsel-işitsel boyutları güçlenmiş; nihayet internetin ve sosyal medya platformlarının gündelik hayatın merkezine yerleşmesiyle anlatı, eşzamanlı olarak üretilebilen, paylaşılabilen ve sayısız kullanıcı tarafından yeniden biçimlendirilebilen bir sürece evrilmiştir. Bu dönüşüm, halk biliminin geleneksel kavram ve yöntemlerini yeniden düşünmeyi zorunlu kılmaktadır. Folklor, doğası gereği geçmişe ait kalıntıları incelemekle sınırlı kalmayan, içinde yaşanılan anı ve geleceğe uzanan eğilimleri de kapsayan dinamik bir alandır.

İnternetin folklor araştırmalarına kazandırdığı yeni çalışma alanı, literatürde genel olarak internet folkloru, netlore, tekno-kültür, dijital kültür, dijital folklor, sanal ortam, elektronik kültür kavramlarıyla ifade edilmektedir (Çakır, 2022: 625). Ahmet Özgür Güvenç elektronik ortamda üretilen ve dolaşıma giren folklorik ürünlerin hem elektronik ortamı hem de folkloru birlikte vurgulayan "e-folklor" kavramı altında değerlendirilmesini önermektedir (2014: 38). Başlangıçta bilgiye erişim, depolama ve paylaşım amacıyla kullanılan internet, zaman içerisinde kullanıcıların etkileşim kurabildiği, içerik üretebildiği, birbirlerini takip edebildiği ve eş zamanlı iletişim gerçekleştirebildiği çok yönlü bir

sosyal ortama dönüşmüştür. Böylece gündelik yaşam pratiklerinin önemli bir bölümü dijital ortama taşınmış; buna bağlı olarak folklorik anlatılar, uygulamalar ve kültürel üretimler de çevrim içi platformlarda yeniden şekillenmeye başlamıştır. İnternet, bu süreçte folklor ürünlerinin aktarıldığı bir mecra olarak kalmamış, diğer yandan bunların yeniden üretilmesine, dönüştürülmesine ve geniş kitleler arasında dolaşıma girmesine imkân tanıyan dinamik bir kültürel alan hâline gelmiştir (Baki Nalcıoğlu, 2020: 189).

Bu çalışmanın konusunu, X platformunda yaygınlaşan "flood" biçimi/ formatı oluşturmaktadır. Flood, İngilizcede "sel, sel basması" karşılığında kullanılan bir sözcüktür. X'in yardım merkezinde "üst üste atılan mesaj" anlamıyla dolaşıma girmiş, daha sonra karakter sınırına takılan kullanıcıların birbirine bağlı tweetler aracılığıyla uzun anlatılar kurmasını ifade eden tweet serileri/post dizisi biçiminde yeni bir anlam kazanmıştır (URL-1). Platformun ilk yıllarında her paylaşım 140 karakterle sınırlıyken, bu sınır önce 280 karaktere[1] çıkarılmış, ardından seri/dizi oluşturma özelliğinin eklenmesiyle birbirine bağlı mesajlardan oluşan ardışık anlatılar üretmek pratik bir yola dönüşmüştür. Kullanıcılar; korku hikâyeleri, kişisel deneyimler, mizahi gözlemler ve politik değerlendirmeler başta olmak üzere tek bir gönderiye sığmayan farklı konulardaki içerikleri birbirini izleyen tweetler hâlinde paylaşarak okurun anlatıyı ardışık biçimde takip etmesini sağlamaktadır.

Flood formatının edebî ve anlatısal potansiyeli, uluslararası literatürde dikkat çekmiştir. Andrea Castro-Martínez ve Pablo Díaz-Morilla, Twitter ile edebiyatın birleşmesinden doğan süreci incelerken "twitterature", "tweeting" ve "twitter fiction" gibi kavramların meydana geldiğini belirtmektedir (2021: 83-84). Araştırmacılar floodları temalarına göre sınıflandırdıklarında gizem/polisiye/gerilim, mizah, bilgilendirici içerikler ve korku/gerilim biçiminde bir dağılım oluşmaktadır (Castro-Martínez ve Díaz-Morilla, 2021: 88). Floodlarda ortak biçimde görülen özellikler arasında ise basit ve doğrudan dil kullanımı, konuşma diline yakın anlatım, kültürel referansların yoğunluğu, hashtag kullanımının sınırlılığı, birinci şahıs anlatımı ile gizem ve mizah temalarının baskınlığı sayılmaktadır (Castro-Martínez ve Díaz-Morilla, 2021: 93-94). Bu özellikler, flood formatının tek başına teknik bir paylaşım kolaylığı olmadığını, kendine özgü anlatısal kalıpları olan bir biçim hâline geldiğini de yansıtmaktadır. Floodu kültürel açıdan belirleyici yapan husus da anlatısal ve toplumsal bir pratik hâline gelmesidir. Türkiye bağlamında flood, son yıllarda sosyal medyada sıradan bir paylaşım biçimi olmaktan çıkıp bir kültürel fenomene dönüşmüştür. "Film tadında flood", "okumadan geçilmeyecek flood" gibi nitelendirmelerle derleme platformlarında bir araya getirilen bu anlatılar; haber sitelerinin, sözlüklerin ve içerik üreticilerinin düzenli olarak ele aldığı bir gündem maddesi hâline gelmiştir. Bu ikincil dolaşım, floodları X platformunun sınırlarının ötesine taşımakta ve onları daha geniş bir kültürel hafızanın parçası kılmaktadır. Bahsedilen yaygınlık, floodun folklorik bir biçim olarak incelenmesini hem mümkün hem de gerekli kılmaktadır. Flood, klasik halk anlatılarının dijital kopyası değildir ama "anonimleşme, tekrar, varyantlaşma, kolektif yorum ve dolaşım" gibi folklorik süreçlerle bir yakınlık içindedir.

Bu çalışmanın temel sorusu, başlıkta da ifade edildiği gibi, floodların yeni bir anlatı biçimi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğidir. Çalışma, bu soruyu yanıtlarken iki temel kabulden hareket etmektedir. Birincisi, floodların geleneksel halk anlatılarının dijital ortamdaki birebir karşılıkları olarak görülemeyeceği; ikincisi ise bunların folklorik nitelikten yoksun, salt bireysel ve geçici paylaşımlar olarak da görülmemesi gerektiğidir. Aksine floodlar yukarıda da bahsedildiği üzere "anonimlik, kolektif üretim, varyantlaşma, yeniden anlatım ve dijital dolaşım" gibi folklorik özellikleri kendine özgü biçimde

barındıran ancak bunları dijital kültürün hız, görünürlük ve etkileşim esasına dayalı yapısı içinde dönüştüren çağdaş anlatılar olarak ele alınmaktadır.

Yöntem

Bu makale, nitel araştırma deseni içerisinde netnografik yaklaşımla değerlendirilmiştir. Netnografi, etnografik araştırma yöntemlerinin çevrim içi ortamlara uyarlanmasıyla geliştirilen ve bilgisayar aracılı iletişimi veri kaynağı olarak kullanan bir araştırma yöntemidir (Kozinets, 2010: 60-61). Çalışmada ağırlıklı olarak arşivsel verilerden yararlanılmış; araştırmacının herhangi bir müdahalesi olmaksızın kullanıcılar tarafından kamuya açık biçimde üretilen ve dolaşıma sokulan floodlar ile bunlara ilişkin sözlük girdileri, haber içerikleri ve derleme listeleri incelenmiştir. Netnografik araştırmanın temel koşullarından biri, çevrim içi ortamda etkileşim hâlindeki bir topluluğun varlığıdır (Şafak, 2017: 157). X platformunda flood üreten, bunları yorum, alıntı, yeniden paylaşım ve ekran görüntüsü yoluyla dolaşıma sokan kullanıcı topluluğu bu niteliği taşımaktadır. İnternetin folklor ürünlerinin üretilmesi, çoğaltılması ve dolaşıma girmesi bakımından yeni olanaklar sunması (Gasouka vd., 2018: 16) ve folklor araştırmalarına yeni çalışma alanları kazandırması (Gürçayır Teke, 2014: 33) yöntemin tercih edilmesinde etkili olmuştur.

Örneklem seçilirken görünürlük ve etkileşim oranları tek başına belirleyici kabul edilmemiş; içeriklerin kullanıcı müdahaleleriyle yeniden üretilmesi, farklı bağlamlarda yeniden dolaşıma sokulması ve farklı versiyonlarının oluşturulması temel seçim ölçütleri olarak benimsenmiştir. Bu doğrultuda X platformunda geniş dolaşıma giren korku/paranormal, deneyim aktarımına dayalı, politik/toplumsal ve mizahi içerikli dört flood türü seçilmiştir. Seçilen dört tür, floodların konu çeşitliliğini bütünüyle kapsayan bir sınıflandırma olarak değil, araştırma sorusu doğrultusunda oluşturulmuş analitik bir örneklem çerçevesi olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada belirli bir tarih aralığıyla sınırlandırılmış bir veri seti oluşturulmamış; X platformunda farklı dönemlerde dolaşıma giren ve yeniden üretilen floodlar incelenmiştir. İçeriklere ulaşmak amacıyla "flood", "flood zinciri" ve "flood geliyor" gibi genel ifadelerin yanı sıra seçilen kategorilere göre "korku floodu", "paranormal olay", "başımdan geçen korkunç olay", "anı floodu", "başımdan geçenler", "yaşadığım olay", "politik flood", "siyasi flood", "toplumsal olay", "gündem floodu", "mizah floodu", "komik flood" ve "başıma gelen komik olay" anahtar kelimeleriyle taramalar yapılmıştır. Sözcüklerin etiket biçimleri ile ulaşılan içeriklerin alıntılanmış, değiştirilmiş ve yeniden paylaşılmış versiyonları da taramaya dâhil edilmiştir. Araştırmada Kozinets'in (2010: 61) önerdiği netnografik aşamalar olan araştırma sorularının belirlenmesi, çevrim içi topluluğun seçimi, verilerin katılımsız gözlem yoluyla toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması ile bulguların raporlaştırılması aşamaları izlenmiştir. Araştırmanın etik ilkeleri, internet topluluklarının incelenmesine ilişkin öneriler doğrultusunda oluşturulmuştur. Katılımcılara zarar verilmemesi amacıyla kullanıcı adları ve takma adlar kullanılmamış; başlıklar ve kimlik belirleyici unsurlar metinden çıkarılmıştır (King, 2018: 42). Analizler anlatı yapıları ve folklorik özellikleri üzerinden gerçekleştirilmiş; böylece bireysel mahremiyetin korunması ile araştırmanın doğrulanabilirliği arasında denge gözetilmiştir.

Folklorun Elektronik Bağlamı

Folklor araştırmalarında uzun süre temel tartışmalardan biri, folklorik geleneklerin elektronik ve sanal ortamlarda varlığını sürdürüp sürdüremeyeceği sorusudur. Ancak dijital iletişim teknolojilerinin gündelik yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmesiyle birlikte bu tartışma büyük ölçüde aşılmıştır. Erol Gülüm, dijital folklor çalışmalarında artık temel meselenin folklorik unsurların dijital kültür içerisinde hangi parametreler ve etkileşim dinamikleri doğrultusunda üretildiği ve deneyimlendiğinin açıklanması olduğunu

belirtmektedir (2018: 129). Dan Ben-Amos folkloru, insanların doğrudan etkileşim kurdukları yüz yüze iletişim ortamlarında gerçekleşen kültürel bir iletişim süreci olarak ele almaktadır. Ancak Ben-Amos'un bu görüşünün bizzat kendisi, elektronik iletişim ortamlarının yaygınlaşmasıyla birlikte yeniden tartışmaya açılmıştır (2003: 51).

Ruhi Ersoy'a göre, araştırmacı açısından sözlü kültür ortamı nasıl bir araştırma alanı niteliği taşıyorsa, yazılı ve elektronik kültür ortamları da aynı işlevi gören araştırma sahaları olarak değerlendirilebilir (2012: 11). Bu yaklaşım, internetin folklor araştırmaları açısından meşru bir araştırma sahası olarak kabul edilmesini sağlamıştır. Öte yandan dijital ortamın araştırma alanı olarak benimsenmesi, folklor ürünlerinin yaratılma, sunulma ve aktarılma süreçlerinin de yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. İlk bakışta internet ortamında paylaşılan bir folklor ürününün bağlamından kopuk olduğu ve incelemenin metinle sınırlı kalacağı düşünülebilir. Oysa dijital ortam, kendine özgü etkileşim biçimleri, kullanıcı pratikleri ve iletişim dinamikleriyle başlı başına bir bağlam oluşturmaktadır. Dolayısıyla halk biliminin temel ilkelerinden biri olan bağlam merkezli yaklaşım, dijital kültür ortamında da geçerliliğini sürdürmekte hatta çevrim içi iletişimin kendine özgü özellikleri doğrultusunda yeni boyutlar kazanmaktadır.

Metin Ekici, halk bilimi araştırmalarında sadece metnin derlenmesini yeterli görmemekte; anlatının üretildiği bağlamın doğru biçimde ortaya konulabilmesi için derleme zamanı ve yeri ile kaynak kişiye ilişkin kimlik, yaş, eğitim durumu gibi bağlamsal bilgilerin de kayıt altına alınması gerektiğini belirtmektedir (1998: 26). Ancak araştırma alanının internet ortamına taşınması, bu verilerin niteliğini önemli ölçüde değiştirmiştir. Çevrim içi platformlarda içerik üreten kullanıcıların gerçek kimlikleri, yaşları, cinsiyetleri, meslekleri ya da eğitim durumları çoğu zaman bilinmemekte; araştırmacı, büyük ölçüde kullanıcıların dijital ortamda bıraktıkları metinsel ve görsel izlerden hareketle değerlendirme yapabilmektedir. Dolayısıyla halk bilimcinin derleme sürecinde kaydetmesi gereken bağlamsal veriler de araştırma alanının özelliklerine bağlı olarak yeniden biçimlenmektedir. Benzer bir dönüşüm, Ekici'nin halk bilgisi ürünlerini yazılı, sözlü, görsel, işitsel ve maddi ürünler şeklinde sınıflandırdığı yaklaşım açısından da söz konusudur (2004: 36). Dijital kültür ortamında üretilen folklorik içerikler, bu kategorilerden birine dâhil olmak yerine, metin, görüntü, ses ve hareketli görselleri aynı yapı içerisinde bir araya getirebilen çok katmanlı bir özellik sergilemektedir. Bu nedenle elektronik kültür ortamında üretilen folklor ürünlerinin, geleneksel sınıflandırmaların ötesinde, farklı iletişim biçimlerini aynı anda bünyesinde barındıran bütünleşik yapılar olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Floodlar bu bakımdan dikkat çekicidir. Bir flood, yazılı metni, görsel ekleri (fotoğraf, ekran görüntüsü, çizim vb.), zaman zaman ses ve video bağlantılarını ve okur yorumlarını tek bir akış içinde bir araya getirebilen bir üründür.

İnternet folkloru üzerine yapılan çalışmalar, alanı adlandırma konusunda ortak bir terminolojide uzlaşamamış; bu durum hem alanın henüz gelişim sürecinde olduğunu hem de farklı araştırma geleneklerinin konuya farklı kuramsal çerçevelerden yaklaştığını düşündürmektedir. Alekseyevskiy, internet folkloruna ilişkin dört temel yaklaşım belirlemektedir. Bu yaklaşımlar; internet folklorunu geleneksel kültür unsurlarının dijital ortama uyarlanmış biçimleri olarak değerlendiren, bilgisayar kullanıcılarının oluşturduğu özgün jargon ve geleneklere odaklanan, internette dolaşıma giren şehir folkloru ürünlerini kapsayan ve dijital ağ ortamında üretilip yaygınlaşan folklorik biçimleri internet folkloru kapsamında ele alan görüşlerden oluşmaktadır (2015: 203-207'den akt. Bars, 2018: 170). Bu çalışma açısından özellikle birinci ve dördüncü yaklaşımlar önem taşımaktadır çünkü flood, hem geleneksel anlatı kalıplarının dijital ortamda dönüşmüş bir görünümü hem de ağda doğup yaygınlaşan özgün bir biçim olarak okunabilir. Folklor ürünü sanal dünyada

güncellenirken, içinde yaratıldığı imgesel mekâna ait yeni terimlerle zenginleştirilmekte, yeni teknolojiler tarafından değiştirilen yaşam biçimlerine uyum sağlamak için yeni formlar almakta ancak verdiği mesaj büyük ölçüde aynı kalmaktadır (Bars, 2018: 164). Dundes ise iletişim teknolojilerinin halk bilgisini ortadan kaldırdığı düşüncesini reddetmekte; aksine telefon, radyo ve televizyon gibi araçların folklor ürünlerinin çok daha hızlı ve geniş kitlelere ulaşmasını sağladığını belirtmektedir. Yazara göre teknolojik gelişmeler folklorun dolaşımını hızlandırmakla kalmamakta, teknolojinin kendisi de yeni folklorik üretimlerin ve araştırmaların konusu hâline gelmektedir (2003: 25-26). Bu yaklaşım, internetin folkloru güçlendiren ve çeşitlendiren bir kanal olduğu görüşüyle örtüşmektedir. Nitekim Trevor J. Blank'ın ifade ettiği gibi internet, folklorun gücünü azaltmaz, aksine folklorik aktarımı sağlayan bir kanal işlevi görür (2009: 7).

Robert Glenn Howard'a göre internet ortamında iletişimin hızlı ve kolay biçimde gerçekleşmesi, basılı kitle iletişim araçlarına ait içeriklerin yeniden üretilmesini, çeşitlenmesini ve farklı biçimlerde dolaşıma girmesini mümkün kılmaktadır. Bu süreç, farklı kültürel formların bir araya gelmesiyle gelişen ve "melez" olarak nitelendirilebilecek yeni anlatı türlerinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır (2018: 145). Yazar, geleneksel ve yerel kültürel unsurların da iletişim ağlarının sağladığı dolaşım ve etkileşim olanakları sayesinde toplum tarafından sürekli yeniden yorumlanan ve anlamlandırılan dinamik yapılar hâline geldiğini belirtmektedir (Howard, 2018: 153). Flood anlatıları da bu melezleşme sürecinin dikkat çekici örneklerinden biridir. Sözlü anlatı geleneğinin doğrudanlık ve tanıklık özelliklerini yazılı metnin kalıcılığıyla buluşturan floodlar, dijital ortamın etkileşim, yeniden üretim ve hızlı dolaşım imkânlarını da bünyesine katarak farklı anlatım biçimlerinin kesiştiği özgün bir anlatı yapısı ortaya koymaktadır.

Siber ortamın yeni türler yaratma kapasitesi, alandaki birçok araştırmacı tarafından vurgulanmıştır. Mare Kõiva ve Liisa Vesik'e göre siber ortam, gelenekleri aktarmada bir araç olmuş ve eski türlerin mutasyonlarını ya da yepyeni türleri yaratmıştır (2014: 182). Kõiva ve Vesik'e göre bir halk bilimcinin internet iletişimini doğrudan gözlemleyebilmesi, halk geleneğinin icrasını gözlemlemesine benzer bir araştırma imkânı sunmaktadır (2014: 183). Bu saptama, floodların gözlemlenebilir, arşivlenebilir ve dolaşımı izlenebilir nitelikte olmasının araştırma açısından sunduğu olanağa işaret etmektedir. Özkul Çobanoğlu'nun (2018) halk biliminde yeni paradigmalar bağlamında internet folkloruna ilişkin değerlendirmeleri ile Barbara Kirshenblatt-Gimblett'in (2014) çağdaş halk bilimi, internet ve toplumlar üzerine yaptığı çözümlemeler de bu yönelimi destekler niteliktedir. Kirshenblatt-Gimblett, yüz yüze iletişimin ve sözlü aktarımın yokluğunda insanların, Robert Thompson'ın deyişiyle sözlü halk kültürü değil "modem yollu halk kültürü" ürettiğini belirtmektedir (2014: 69).

Floodların Yapısal Özellikleri ve Dijital Folklor İçindeki Konumu

Geleneksel anlatı ortamında anlatıcı ile dinleyici arasındaki rol dağılımı görece belirgindir, anlatan biri ve dinleyen bir topluluk vardır. Buna karşılık dijital anlatı ortamında bu sınır giderek belirsizleşmektedir. Selcan Gürçayır'ın belirttiği gibi, internet aracılığıyla gerçekleştirilen iletişimde iletişim kurulan biri vardır ancak görünmemektedir (2009: 112). Bu görünmezlik, anlatıcının ve dinleyicinin konumlarını sabitlikten çıkarır. Floodlarda, bir anlatıyı başlatan ilk kullanıcının ardından çok sayıda başka kullanıcı yorumlarıyla, alıntılı tweetleriyle, eklemeleriyle ve düzeltmeleriyle anlatıya katılır; böylece dinleyici konumundaki kullanıcılar bir anda anlatının taşıyıcısı, hatta üreticisi hâline gelir. Bu durum, M. Öcal Oğuz'un "her metin, bir sosyal çevre veya grubun ürünüdür" (2013: 93) tespitini dijital bağlamda doğrular niteliktedir.

Anthony Bak Buccitelli, dijital teknolojilerin yalnızca folklorun aktarıldığı araçlar olmadığını, diğer yandan folklorik performansların gerçekleştiği mekânlar olduğunu savunmaktadır (2012: 73). Flood, bu anlamda hem bir aktarım aracı hem de bir performans mekânıdır; anlatı, paylaşıldığı anda ve paylaşıldığı yerde, izleyici-katılımcıların gözleri önünde yeniden ve yeniden kurulur. Simon J. Bronner'ın ifadesiyle internet, gündelik yaşamın vazgeçilmez araçlarından biri hâline gelmiştir ayrıca içinde geleneklerin oluştuğu ve şekillendiği ayrı bir mekân ya da alan olarak da düşünülmektedir (2009: 22). Limor Shifman'ın internet memi tanımı da kolektif üretim ve dönüşüm vurgusu bakımından floodlarla benzeşmektedir. Shifman, internet memini içerik, biçim ve/veya tutum bakımından ortak özellikler taşıyan, birbirinden haberdar biçimde üretilmiş, çok sayıda kullanıcı tarafından internet aracılığıyla dolaşıma sokulmuş, taklit edilmiş ve/veya dönüştürülmüş dijital ögeler grubu olarak tanımlamaktadır (2014: 7-8). Ümit Oğur, Twitter'da açılan bir hashtag'in yayılma ve varyantlaşma özellikleriyle folklorik bir üretim olarak değerlendirilmesinin sağlıklı bir yaklaşım olmayacağını vurgulamaktadır. Bununla birlikte yazar, Twitter sitesinin bir ifadenin folklor kapsamında bir çıktıya dönüşme sürecini demokratik bir ortam yaratarak desteklediğini; platformda paylaşılan bir ifadenin "internet halkı"nın beğenisine sunulduğunu ve bu ifadenin insandan insana aktarılma kapasitesinin yine halk tarafından organik süreçlerle belirlendiğini belirtmektedir. Bu süreçte, belli sayıda kullanıcı tarafından ilgiyle karşılanan ifade, onu ilk kez kullanan içerik üreticisinden uzaklaşmakta, dolaşıma başladıktan kısa süre sonra anonimleşebilmektedir (2024: 88). Dijital anonimlik bakımından "ilk hesap", "hesabın ardındaki gerçek kişi" ve "anlatının ilk yaratıcısı" birbirinden ayrılmalıdır. Bir floodun platformdaki ilk gönderisine erişilebilmesi, yalnızca anlatının dijital dolaşımdaki izlenebilir başlangıç noktasını göstermekte; metnin gerçek yaratıcısının bilindiği anlamına gelmemektedir. İlk paylaşımı yapan hesabın anonim veya takma adlı olması durumunda hesabın ardındaki kişi, dolayısıyla dijital metnin üreticisi belirsiz kalmaktadır. Üstelik flood daha önce var olan bir anlatı malzemesini yeniden kuruyorsa ilk yaratıcıya ulaşmak daha da güçleşmektedir. Gerçek kimliği bilinen bir hesaptan yayımlanan flood ise ekran görüntüsü, alıntı ve yeniden anlatım yoluyla kaynağından koparak dolaşıma girdiğinde süreç içerisinde anonimleşebilmektedir. Dolayısıyla floodlarda anonimlik, başlangıçtaki hesap anonimliği ile dolaşım sırasında meydana gelen kaynak kopuşunun birlikte değerlendirilmesini gerektirmektedir.

X platformunda en çok dolaşıma giren flood türlerinden biri, korku ve paranormal deneyim anlatılarıdır. Bu floodlar tipik olarak birinci şahıs ağzından, "size başımdan geçen bir olayı anlatayım" benzeri bir davet cümlesiyle başlar; ardından gerilim artırılarak, çoğunlukla açıklanamayan ya da doğaüstü bir ögeyle sonuçlanan bir olay örgüsü kurulur. Korku floodlarının folklor açısından en dikkat çekici yönü, geleneksel şehir efsaneleriyle kurdukları yapısal ve işlevsel yakınlıktır. Gail Arlene De Vos'un belirttiği gibi internet, günümüz efsanelerinin sadece yayılmasında kullanılmaz onların çürütülmesinde de büyük rol oynamaktadır. Facebook, Twitter, bloglar ve kişisel ana sayfalardaki geniş çaplı topluluklar, günümüz efsanelerini ve bunların türevlerini ilişkilendirme, şekillendirme ve yayma eylemlerine aktif olarak müdahil olmaktadır (2013: 247). X platformunda geniş yankı uyandıran ve ikincil mecralarda da derlenip tartışılan korku floodları, bu dinamiğin tipik örnekleridir. Tatar halk inanışlarında Öräk, öldürülen kişilerin ruhuyla ilişkilendirilen; insan kanının döküldüğü yerde veya öldürülen kişinin mezarı üzerinde göründüğüne ve katilin huzurunu bozduğuna inanılan mitolojik bir varlıktır (Çetin, 2007: 25; Ece, 2019: 90-91). Öräk figürü etrafında kurgulanan URL-2'deki flood, geleneksel doğaüstü anlatı malzemesini tweet dizisi biçimine aktarmaktadır. Floodun üreticisi Emrah Ece,

Türk dünyasının mit, efsane, rivayet ve halk hikâyelerini yeniden anlatan yayımlanmış eserleri bulunan bir yazardır. Dolayısıyla bu örnek, kişisel tanıklık iddiasına dayalı korku floodlarından farklı olarak geleneksel anlatı birikiminin edebî bir anlatıcı tarafından seçilip yeniden kurgulanarak dijital ortama taşınmasını göstermektedir. Birbirini takip eden paylaşımlar aracılığıyla gerilimin aşamalı olarak yükseltildiği anlatıda, her tweet merak unsurunu canlı tutacak biçimde sonlandırılmakta; böylece okuyucu bir sonraki bölüme yönlendirilmektedir. Gece, ölüm, bilinmezlik ve doğaüstü varlık gibi halk anlatılarında sıkça karşılaşılan korku motiflerini dijital anlatım teknikleriyle birleştiren flood, yorumlar ve yeniden paylaşımlar yoluyla kullanıcıların anlatıya dâhil olmasına da imkân tanımaktadır (URL-2). Benzer biçimde, X'te yayımlanan korku floodlarından bazıları o denli yaygınlaşmıştır ki video içerik üreticileri tarafından milyonlarca kez izlenen anlatımlara konu edilmiş; bu floodlardan bazıları ise korku filmlerine ilham kaynağı olmuştur (URL-3). Bu görünürlük düzeyi, sözlü kültürde bir efsanenin ağızdan ağıza yayılmasının dijital ortamdaki hızlandırılmış bir karşılığı olarak okunabilir. Korku floodlarının şehir efsaneleriyle paylaştığı temel özellikler bulunmaktadır. Bunlardan ilki, anlatının gerçeklik iddiasıdır. Tıpkı şehir efsanelerinin "bir arkadaşımın başından geçti" formülüyle gerçeklik kazanması gibi, korku floodları da birinci şahıs tanıklığı ve gündelik, sıradan ayrıntılarla (semt adları, saatler, ev betimlemeleri) inandırıcılık kurar. İkincisi, anlatının kullanıcı müdahaleleriyle genişlemesidir. Korku floodunun altına eklenen yorumlarda başka kullanıcılar kendi benzer deneyimlerini aktarır; "bende de aynısı olmuştu" türünden katkılarla anlatı çoğullaşır ve âdeta bir korku anlatıları kümesine dönüşür. Üçüncüsü, doğrulama ve çürütme süreçlerinin eşzamanlı işlemesidir. Bir kısım kullanıcı anlatının gerçekliğini savunurken, bir kısmı da tutarsızlıkları ortaya koyarak anlatıyı çürütmeye çalışır. De Vos'un internetin efsaneleri hem yayma hem de çürütme işlevine ilişkin saptaması (2013: 247), korku floodlarının yorumlarında gerçekliğe duyulan inanç ile kuşkucu yaklaşımın aynı anda varlık göstermesiyle somutlaşmaktadır.

Korku floodlarının sınırlarını gösteren diğer bir örnek de sağlık ve aşı konulu komplo anlatılarının flood formatında dolaşıma sokulmasıdır. Küresel salgın döneminde, aşı sonrası ortaya çıktığı iddia edilen hastalıkları konu alan bir flood, çok sayıda kullanıcının kendi çevresinden örnekler eklemesiyle genişlemiş; bu örneklerin bir bölümü, profil görselleri ve kimlikleri belirsiz hesaplardan gelmiştir. Bu flooda yönelik eleştirilerde, anlatının "içi boş, sahte hesaplara dayanan" bir yapı sergilediği ve nedensellik kurgusunun istatistiksel olarak temelsiz olduğu vurgulanmıştır (URL-4). Bu örnek, korku floodlarının salt eğlence amaçlı kurgular olmadığını, kimi zaman dezenformasyonun, modern korku efsanelerinin ve komplo anlatılarının da bu formatta üretilip yayıldığını kanıtlamaktadır. Russell Frank'e göre netlore sözlü değildir, yüz yüze aktarılmaz, kuşaktan kuşağa iletilmez ve büyük ölçüde varyantlaşma göstermez; buna rağmen folklordur çünkü ifade edici bir davranış biçimi olarak resmî iletişim kanallarına paralel ilerleyen, onları parodileştiren, alaya alan veya sert biçimde eleştiren iletişimsel bir evrende dolaşan yıkıcı bir oyun biçimidir (2011: 9). Aşı konulu floodlar, tam da resmî sağlık söylemine paralel ve ona karşı konumlanan iletişim evreninin ürünleridir. Sayısız kişisel bilgisayarı birbirine bağlayan internetin, birçok folklor ürününün dolaşımını daha da hızlandırdığı yönündeki saptama (Frank, 2011: 9), bu tür anlatıların kısa sürede ulaştığı geniş kitlelerle doğrulanmaktadır.

Flood formatının en yaygın ve en karakteristik kullanımlarından biri kişisel deneyim aktarımıdır. Bu floodlarda kullanıcılar; bir ilişki hikâyesini, bir seyahat ya da çocukluk hatırasını, aldatılma deneyimini ya da sıra dışı bir yaşam olayını ayrıntılı biçimde, çok sayıda tweet boyunca anlatır. Deneyim floodlarının folklorik açıdan en önemli özelliği,

bireysel bir anlatının kolektif bir hafıza alanına dönüşmesidir. Bir kullanıcı kendi deneyimini paylaştığında, anlatının altında çok sayıda başka kullanıcı benzer deneyimlerini ekler. Böylece tekil bir hikâye, ortak bir toplumsal deneyimin temsiline dönüşür. Bunun güncel örneklerinden biri, aldatılan bir kullanıcının sevgilisini suçüstü yakalama sürecini ayrıntılarıyla aktardığı ve sosyal medyada geniş yankı uyandıran flooddur. Anlatı, olayların kronolojik biçimde aktarılması, gerilimin aşamalı olarak yükseltilmesi ve beklenmedik sonuyla binlerce kullanıcı tarafından yeniden paylaşılmış; yorumlarda benzer ilişki deneyimlerinin anlatılmasıyla bireysel bir yaşantı kolektif bir tartışma alanına dönüşmüştür (URL-5). Aynı biçimde, anneliğin fedakârlığını konu edinen ve bir annenin yaşam mücadelesini kişisel tanıklık üzerinden aktaran flood, kullanıcıların kendi aile deneyimlerini paylaşmalarıyla ortak bir duygusal hafızanın oluşmasına katkı sağlamıştır (URL-6). Bir başka örnekte ise bir uçuş görevlisinin görev sırasında yaşadığı sıra dışı olayı mizahi bir üslupla aktardığı flood, bireysel bir anının kullanıcı yorumlarıyla farklı benzer deneyimlerin eklendiği kolektif bir anlatıya dönüşmesini sağlamıştır (URL-7). Bu örneklerin ortak yönü, kişisel deneyimlerin anlatılmasıyla sınırlı kalmayıp okuyucuların kendi tanıklıklarını eklemeleri sayesinde sürekli genişleyen dijital anlatılar hâline gelmeleridir. Pek çok deneyim floodunun "film tadında" olarak nitelendirilmesi de olay örgüsü, gerilim, doruk noktası ve çözüm gibi klasik anlatı unsurlarının bilinçli biçimde kullanıldığına işaret etmektedir. Nitekim çeşitli derleme platformlarında bu anlatılar "işi gücü bırakıp okumanız gereken film tadında floodlar" başlığı altında yeniden dolaşıma sokulmaktadır.

Deneyim floodlarının bir alt türü, kolektif tepki ve linç süreçlerinin de devreye girdiği "ifşa" anlatılarıdır. Bunların en çok tartışılanlarından biri, üç yüzü aşkın tweetten oluşan ve uzun süreli bir ilişkinin ayrıntılı biçimde anlatıldığı bir flooddur. Bu flood, anlatıcının kendi bakış açısını sunmakla kalmamış; okurların yorumları, alaycı çözümlemeleri, anlatıdaki figürlere taktıkları lakaplar ve hatta anlatının dış mecralarda (sözlük başlıkları, alıntılı tweetler) yeniden ele alınmasıyla kolektif bir metne dönüşmüştür (URL-8). Anlatıdaki kişilere okurlar tarafından verilen takma adların, anlatının kendisinden bağımsızlaşarak dolaşıma girmesi, anonimleşme ve varyantlaşma süreçlerinin tipik bir göstergesidir. Bu örnekte, anlatının ilk üreticisinden koparak "internet halkı"nın ortak malı hâline gelmesi, Oğur'un (2024: 88) demokratik dolaşım ve anonimleşme saptamasını doğrulamaktadır. Ancak bu tür floodlar, dijital folklorun etik açıdan en kırılgan alanlarından birini de oluşturur. İfşa ve linç süreçlerinde, anlatıdaki gerçek kişiler hedef hâline gelebilmekte, kimi durumlarda anlatıcının ya da anlatıdaki figürlerin psikolojik açıdan ağır sonuçlarla karşılaşabileceği bir kolektif baskı oluşabilmektedir. Nitekim üç yüz otuz tweetlik flooda ilişkin tartışmalarda, bazı okurların anlatıcıya yönelttiği yıkıcı yorumların ciddi riskler taşıdığına dikkat çekilmiştir. Bu durum, King'in (2018) internet topluluklarının araştırılmasına ilişkin etik ilkelerinin araştırma süreci kadar dijital folklorun işleyişinin kavranması bakımından da belirleyici olduğunu göstermektedir. Deneyim floodları, bireysel hikâyeyi kolektif hafızaya taşıma kapasitesiyle güçlü bir folklorik işlev üstlenirken, aynı kolektifliğin denetimsiz biçimde yıkıcı bir güce dönüşebileceği gerçeğini de ortaya çıkarmaktadır.

Bir başka flood türü olan politik içerikli floodlar, toplumsal gündemin nabzını tutan ve güncel olaylara bağlı olarak sürekli yeniden anlamlandırılan dinamik anlatılardır. Bu floodlarda kullanıcılar bir siyasal gelişmeyi, bir tarihsel tartışmayı ya da güncel bir toplumsal meseleyi, kendi ideolojik konumları doğrultusunda yorumlayan uzun anlatılar kurar. Politik floodların folklorik niteliği, Frank'in newslore kavramıyla doğrudan ilişkilidir çünkü bunlar büyük ölçüde resmî söyleme, ana akım medyaya ya da iktidar diline paralel

ilerleyen, onu parodileştiren, eleştiren veya ona alternatif bir anlatı sunan ifade biçimleridir (2011: 9). Bu türün dikkat çekici örneklerinden biri, kamuoyunda geniş tartışmalara yol açan "Fatih Terim floodu"dur. Çeşitli gazete haberleri, tanıklıklar ve kronolojik olaylar bir araya getirilerek oluşturulan bu tweet dizisi, X platformunda hızla yayılmış; ardından Ekşi Sözlük'te yüzlerce yorumla tartışılmıştır. Floodu destekleyen kullanıcılar anlatının uzun yıllara yayılan olayları sistematik biçimde bir araya getirdiğini savunurken, karşıt görüştekiler seçmeci bir anlatı kurulduğunu, bilinen olayların ideolojik bir çerçevede yeniden sıralandığını ileri sürmüştür (URL-9). Bu kutuplaşmış alımlama, politik floodların bağlama bağlı olarak yeniden anlam kazanan anlatılar olduğuna dikkat çekmektedir. Anlatı, sabit bir anlam taşımamakta; okurun ideolojik konumu ve içinde bulunulan güncel bağlam doğrultusunda farklı anlam katmanları üretmektedir. Aynı flood, bir okur için açıklayıcı bir kronoloji işlevi görürken, bir başkası için taraflı ve seçmeci bir söylem olarak değerlendirilmektedir. Bu durum Howard'ın iletişim ağları, geleneksel ve yerel kültürel unsurların toplum tarafından sürekli yeniden kurgulanmasına ve anlamlandırılmasına imkân sağlamaktadır (2018: 153) düşüncesini de desteklemektedir.

Politik floodların bir başka özelliği, bağlama bağlı yeniden dolaşıma girme kapasitesidir. Ruth E. Page, Twitter'ın kamusal ve bir kişiden çok sayıda kişiye uzanan iletişim kapasitesinin, güncel bir olay ya da konuya ilişkin farkındalığın büyük bir hızla yayılmasını sağladığını belirtmektedir (2012: 94). Bu iletişim yapısı, politik floodların belirli bir gündeme tepki olarak ortaya çıktıktan sonra kısa sürede geniş kullanıcı gruplarına ulaşabilmesini kolaylaştırmaktadır. Bir politik flood, ilk paylaşıldığı bağlamda belirli bir gündeme yanıt olarak üretilir ancak benzer bir olay yeniden gündeme geldiğinde, aynı flood ekran görüntüsü ya da alıntı yoluyla tekrar dolaşıma sokulabilir. Bu yeniden dolaşım sırasında anlatı, yeni bağlamın gerektirdiği anlamlarla yüklenir ve yeni bir varyant olarak işlev görür. Hikmet Guliyev'in internet folklorunun doğası gereği geleneksel olanların yeniden ele alınması, stereotiplerin inkârı, alternatif bakış açılarının ve dünya görüşlerinin ifade edilmesiyle karakterize olduğu yönündeki saptaması (2022: 112), politik floodların bu yeniden bağlamlaştırma kapasitesini açıklamaktadır. Nebi Özdemir'in vurguladığı gibi, yazılı kültürün ulaşılabilirlik ve yüksek maliyet sorunu sanal ağlar sayesinde ortadan kalkmış; böylece diğer kültür alanları gibi mizah ve politik ifade alanı da zaman, mekân ve maliyet sınırlamalarından kurtulmuştur (2008: 314). Bu durum, politik floodların hızlı, maliyetsiz ve kitlesel biçimde üretilip yayılmasını mümkün kılmaktadır.

Floodların yaygın türlerinden biri olan mizahi floodlar, gündelik yaşamın absürt anlarını, toplumsal tipleri ve güncel olayları komik bir çerçevede ele alan anlatılardır. Bu floodlar genellikle abartı, ironi, parodi ve beklenmedik sonuç gibi mizah tekniklerine dayanır. Mizahi floodların folklorik niteliği, hem anlık ve kolektif üretim biçiminde hem de geleneksel mizah türleriyle kurdukları süreklilikte belirginleşir. Mizahi floodlarda, bir kullanıcının başlattığı komik anlatının altına başka kullanıcıların kendi mizahi katkılarını eklemesiyle âdeta kolektif bir mizah performansı belirginleşir. Bu duruma örnek olarak, "Cliff Wife Thread" (URL-10) adıyla bilinen viral tweet dizisi gösterilebilir. İlk tweetlerde sıradan bir aile gezisi izlenimi veren anlatı, her yeni paylaşımda okurun beklentisini bilinçli biçimde tersine çeviren absürt gelişmelerle ilerlemekte ve finalde bütünüyle parodik bir yapıya dönüşmektedir. Flood, milyonlarca kullanıcıya ulaşmasının yanı sıra farklı platformlarda yeniden paylaşılmış, kullanıcılar alternatif sonlar ve yeni varyantlar üreterek anlatının mizahi dolaşımını sürdürmüştür. Böylece mizah ilk anlatıcının ürettiği bir unsur olmaktan çıkmakta, kullanıcı katılımıyla sürekli yeniden şekillenen kolektif bir performansa dönüşmektedir.

Sonuç

Bu makale, floodların dijital folklor bağlamında yeni bir anlatı biçimi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusuna odaklanmıştır. Bulgular, floodların geleneksel halk anlatılarının dijital ortamdaki basit bir uzantısı olmadığını; kendine özgü anlatısal yapısı, üretim biçimi ve dolaşım dinamikleri bulunan çağdaş bir folklorik anlatı biçimi niteliği taşıdığını ortaya koymaktadır. İncelenen dört flood türünün (korku, deneyim, politik, mizahi) ortak özellikleri bir araya getirildiğinde, floodların folklorik anlatı niteliğine ilişkin tutarlı bir tablo tezahür etmektedir.

Geleneksel halk anlatılarının ilk yaratıcısı çoğu durumda bilinmemekte; anonimlik, anlatının kuşaklar ve anlatıcılar arasında dolaşarak bireysel kaynağından uzaklaşmasıyla ilişkilendirilmektedir. Floodlarda ise anlatının belirli bir kullanıcı hesabına bağlanabilmesi, ilk yaratıcının mutlaka bilindiği anlamına gelmemektedir. İlk gönderinin anonim veya takma adlı bir hesaptan yapılması durumunda platformdaki başlangıç noktası izlenebilse bile hesabın ardındaki gerçek kişi belirsiz kalmaktadır. Kimliği bilinen bir kullanıcı tarafından yayımlanan flood ise ekran görüntüsü, alıntı, yeniden paylaşım ve yeniden anlatım yoluyla özgün bağlamından koparak süreç içerisinde anonimleşebilmektedir. Bu nedenle floodlardaki anonimlik, hem üretim anındaki hesap anonimliği hem de dolaşım sırasında kaynak bilgisinin silikleşmesi üzerinden değerlendirilmelidir.

Kolektif üretim, flood anlatılarının belirgin folklorik özelliklerinden biridir. İncelenen örneklerde anlatının, ilk paylaşımı yapan kullanıcıyla sınırlı kalmadığı; yorumlar, alıntılar, yeniden paylaşımlar ve eklemeler aracılığıyla kullanıcı topluluğunun ortak katkısıyla sürekli yeniden üretildiği görülmüştür. Anlatıcı ile dinleyici arasındaki sınır belirsizleşmekte, her dinleyici potansiyel bir anlatıcıya dönüşmektedir. Varyantlaşma ve yeniden anlatım, floodlarda geleneksel anlatılardan farklı mekanizmalarla işlemektedir. Geleneksel anlatıda varyant, sözlü aktarımın doğasından, belleğin ve anlatıcının yaratıcı müdahalesinin sonucu olarak şekillenirken floodlarda varyantlaşma ekran görüntüsü paylaşımı, alıntılı yeniden yazım, farklı bağlamlarda yeniden dolaşıma sokma ve parodi yoluyla gerçekleşir. Dijital dolaşım ise floodları geleneksel anlatılardan en keskin biçimde ayıran özelliktir. Geleneksel anlatı mekânsal ve zamansal olarak sınırlı bir hızla yayılırken, flood retweet, ekran görüntüsü ve yeniden yazım pratikleri aracılığıyla kısa sürede geniş kitlelere ulaşabilmektedir. Geleneksel anlatılar kuşaklar arası aktarım yoluyla uzun süreli bir dolaşım potansiyeline sahipken, incelenen floodların dijital dolaşımı daha hızlı ve zamansal açıdan daha kırılgan bir yapı sergilemektedir.

Floodların içerikleri açısından bakıldığında korku içerikli floodlar, şehir efsanelerinin dijital kültürdeki güncel karşılıkları gibi işlemekte; gerçeklik iddiası, birinci şahıs tanıklığı ve kullanıcı müdahaleleriyle genişleme özellikleri bakımından geleneksel efsane anlatılarıyla güçlü bir bağ kurmaktadır. Bu floodlarda doğrulama ve çürütme süreçleri eşzamanlı işlemekte, kimi zaman da modern komplo anlatıları ve dezenformasyon bu formatta üretilip yayılmaktadır. Deneyim aktarımına dayalı floodlar, bireysel anlatıyı kolektif bir hafıza alanına dönüştürmekte; kullanıcıların kendi deneyimlerini mevcut anlatıya eklemesiyle tekil hikâyeler ortak toplumsal tanıklıklara evrilmektedir. Politik floodlar, toplumsal gündeme bağlı biçimde sürekli yeniden yorumlanan, okurun konumuna ve güncel bağlama göre yeni anlamlar üreten dinamik anlatılardır. Mizahi floodlar ise, anlık ve kolektif üretim biçimiyle dijital bir performans mekânı oluşturmakta, parodi ve özeleştiri yoluyla flood formatının kendisini bile mizahın konusu hâline getirmektedir. Netice olarak floodlar, dijital folklor araştırmaları açısından, yeni anlatı üretim biçimlerinin anlaşılmasına katkı sağlayan önemli kültürel alanlardan biridir. İnsanlığın en eski pratiklerinden biri olan anlatma eylemi, sözlü ortamdan yazıya, yazıdan elektronik medyaya ve

oradan dijital ağlara uzanan yolculuğunda, her yeni iletişim ortamının olanaklarıyla biçim değiştirerek varlığını sürdürmüştür. Flood, bu sürekliliğin dijital çağdaki son halkalarından biri; anlatıcının, dinleyicinin ve anlatının iç içe geçtiği, kolektif, etkileşimli bir folklorik anlatı biçimidir.

YAZARLARIN KATKI DÜZEYLERİ: Birinci Yazar %100.
ETİK KOMİTE ONAYI: Bu çalışmada etik komisyon iznine gerek bulunmamaktadır.
FİNANSAL DESTEK: Çalışmada finansal destek alınmamıştır.
ÇIKAR ÇATIŞMASI: Çalışmada potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

NOTLAR

1. X platformunun premium kademesinde, kullanıcılar 280 karakter sınırını aşarak binlerce karakterlik uzun yazılar yazılabilmektedir (URL-11).

KAYNAKLAR

Alekseyevskiy, M. D. "Folklorda İnternet Mi, İnternet Folkloru Mu? (Çağdaş Folkloristik ve Sanal Gerçeklik)". (Çev. Atilla Bağcı). *Uluslararası Türk Dünyası Kültür Araştırmaları Dergisi*, 1 (2015): 199-219.

Baki Nalcıoğlu, Zeynep Safiye. "Folklorun Elektronik Bağlamı: İnternet". *Gazi Türkiyat*. 26. (2020): 187-205.

Bars, Mehmet Emin. "İnternet Folkloru: Netlore". *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. 15. (2018): 160-179.

Ben-Amos, Dan. "Şartlar ve Çevre İçinde Folklorun Bir Tanımına Doğru". (Çev. M. Ekici). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2003: 31-55.

Blank, Trevor J. "Introduction: Toward a Conceptual Framework for The Study of Folklore and The Internet". *Folklore and the Internet*. Logan: Utah State University Press. 2009: 1-20.

Bronner, Simon J. "Digitizing and Virtualizing Folklore". *Folklore and the Internet*. Logan: Utah State University Press. 2009: 21-66.

Buccitelli, Anthony Bak. "Performance 2.0: Observations Toward a Theory of the Digital Performance of Folklore". *Folk Culture in the Digital Age*. Logan: Utah State University Press. 2012: 60-84.

Castro-Martínez, Andrea ve Díaz-Morilla, Pablo. "Twitterature: Telling Stories with the Threads and Resources of Twitter". *Ocnos*. 20. (2021): 82-95.

Çakır, Emine. "Geleneksel Seyyahtan Blogger Seyyaha: Seyahat Blogları Dijital Folklorun Yeni Bir Türü Müdür?". *Folklor/Edebiyat*. 111. (2022): 621-636.

Çobanoğlu, Özkul. "Halkbiliminde Yeni Paradigmalar Bağlamında İnternet Folkloru". 9. *Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2018): 121-126.

De Vos, Gail Arlene. "Folklor ve İnternet: Netlore". (Çev. N. Baykal). *Millî Folklor*. 97. (2013): 246-250.

Dundes, Alan. "Halk Kimdir". (Çev. Metin Ekici). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2003: 1-30.

Ece, Emrah. *Bozkır Hikâyeleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2019.

Ekici, Metin. "Halk Bilimi Çalışmalarında Metin (Text), Doku (Texture), Sosyal Çevre ve Şartlar (Konteks) İlişkisinin Önemi". *Millî Folklor*. 39 (1998): 25-34.

Ekici, Metin. *Halk Bilgisi (Folklor) Derleme ve İnceleme Yöntemleri*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2004.

Ersoy, Ruhi. (2012). "Halk Bilimi Çalışmalarının Gelişimine Paralel Olarak 'Alan Araştırması' Kavramını Yeniden Düşünmek". *Millî Folklor*, 94 (2012): 5-13.

Frank, Russell. *Newslore: Contemporary Folklore on the Internet*. Jackson: University Press of Mississippi. 2011.

Gasouka, Maria; Arvanitidou Zoi vd. "Folklor Araştırması ve Yeni Zorlukları: Etnografiden Netnografiye". (Çev. Z. S. Baki Nalcıoğlu). *İnternet Folkloru: Netlore ve Netnografi*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2018: 15-24.

Guliyev, Hikmet. "İnternet Folkloru Bağlamında Parodik Kahraman Algısı: Sosyal Protesto ve Yetişkinliğe Kültürel Geçiş". *Millî Folklor.* 136. (2022): 109-125.

Gülüm, Erol. "Dijital İletişim Teknolojileri Aracılı Bir Folklorik Deneyim Alanı Olarak Sanal Ortam". *Millî Folklor*. 119. (2018): 127-139.

Gürçayır, Selcan. "İnternet Çağının Hiyeroglifleri ya da Evrenselleşen Sanal Bedenler: MSN İfadeleri". *Millî Folklor*. 21. (2009): 111-115.

Gürçayır Teke, Selcan. "Dönüşen Anneliğe Yönelik Netnografik Bir Analiz: Blogger Anneler". *Millî Folklor*. 103. (2014): 32-47.

Güvenç, Ahmet Özgür. "İnternet Folkloru Üzerine Önerilen Bir Terim: E-Folklor". *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.* 18 (2014): 31-46.

Howard, Robert Glenn. "Elektronik Melezlik: Yerel Ağların Israrcı Süreçleri". (Çev. A. E. Aral, G. Tekin). *İnternet Folkloru: Netlore ve Netnografi*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2018: 131-162.
King, Storm A. "İnternet Topluluklarının Araştırılması: Sonuçların Raporlanması İçin Önerilen Etik Kurallar". (Çev. B. Ulutaş). *İnternet Folkloru: Netlore ve Netnografi*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2018: 33-43.
Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. "Folklorun Krizi. (Çev. M. E. Dede). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 4*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2014: 66-109.
Kõiva, Mare ve Vesik, Liisa. "21. Yüzyıl Başında Çağdaş Halk Bilimi, İnternet ve Toplumlar". (Çev. E. Çakır). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 4*. Ankara: Geleneksel Yayınları. 2014: 182-194.
Kozinets, Robert V. *Netnography: Doing Ethnographic Research Online*. London: Sage Publications. 2010.
Oğur, Ümit. "İnternet Folklorunun Oluşmasında Folksonominin Rolü Üzerine Bir Araştırma". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi.* 13. (2024): 80-96.
Oğuz, Öcal. *Türk Dünyası Halk Biliminde Yöntem Sorunları*. Ankara: Akçağ. 2013.
Özdemir, Nebi. Medya Kültür ve Edebiyat. Ankara: Geleneksel Yayıncılık. 2008.
Page, Ruth E. *Stories and Social Media: Identities and Interaction*. New York: Routledge. 2012.
Shifman, Limor. *Memes in Digital Culture*. Cambridge: MIT Press. 2014.
Şafak, Demet. "Etnografi'den Netnografi'ye Sanal Ortamda Kurşun Dökme". *Millî Folklor.* 116. (2017): 156-168.
URL-1: Sözlük, https://help.x.com/tr/resources/glossary, Erişim Tarihi: 15 Mart 2026.
URL-2: Örk-Hortlak (Tatar Korku Hikâyesi), https://x.com/Trodlabundin/status/1088496123273273345?, Erişim Tarihi: 13 Mart 2026.
URL-3: Dear David, https://wakelet.com/wake/e6275d03-7bce-4789-9961-f3a04723cc71, Erişim Tarihi: 13 Mart 2026.
URL-4: Twitter'daki korkutan aşı floodu, https://eksisozluk.com/twitterdaki-korkutan-asi-floodu--7215018, Erişim Tarihi: 15 Mart 2026.
URL-5: Aldatan sevgili, https://x.com/olurunbu/status/1914392810960379962, Erişim Tarihi: 12 Mart 2026.
URL-6: Geçen yıl…, https://x.com/young_virginia_/status/805097277362675712, Erişim Tarihi: 12 Mart 2026.
URL-7: Basit bir check-in, https://x.com/alicanteee, Erişim Tarihi: 15 Mart 2026.
URL-8: Twitter'daki 330 tweetlik ilginç flood, https://eksisozluk.com/twitterdaki-330-tweetlik-ilginc-flood--6593202?p=1, Erişim Tarihi: 12 Mart 2026.
URL-9: Twitter'daki fatih terim flood'ı, https://eksisozluk.com/twitterdaki-fatih-terim-floodi--5812449?p=2&utm, Erişim Tarihi: 14 Mart 2026.
URL-10: Who is cliff wife, https://www.theguardian.com/culture/2019/may/27/cliff-wife-meme-explain-quickly, Erişim Tarihi: 15 Mart 2026.
URL-11: X Premium Hakkında, https://help.x.com/tr/using-x/x-premium, Erişim Tarihi: 09 Eylül 2026.
Zaripova Çetin, Çulpan. "Tatar Türklerinde Mitolojik Varlıklarla İlgili Mitler ve İnanışlar (İyeler ve Yaratıklar)". *Bilig*. 43 (2007): 1-32.